

Med najdragocenejše podatke v publikaciji pa je treba šteti originalno slikovno dokumentarno gradivo. Prikazani so borci med petjem, kulturniške skupine, pevski zbori in instrumentalni sestavi, razni nastopi, posamezni borci, pevci in skladatelji, partizanske pesmarice itd.

Toliko raznovrstnega gradiva o glasbeni kulturi v partizanih doslej še ni bilo zbranega v eni sami publikaciji. Zato bo po njej segel marsikdo kot po ustreznem priročniku. Ker pa so izdajatelji želeli nuditi predvsem nekaj poljudnega, niso v vseh primerih posameznih podatkov ponovno preverili. Zato bo treba zlasti pred znanstveno uporabo nekatere podatke znova prekontrolirati. Ne glede na to pa je treba izdajateljem dati ustrezno priznanje, saj pomeni njih prizadevanje resen poizkus k dopolnitvi spoznavanja glasbenega prispevka k osvobodilnemu boju v partizanih.

Radoslav Hrovatin

Ivan Ivančan, Istarski narodni plesovi. Narodno stvaralaštvo Istre, knjiga 3. Institut za narodnu umjetnost. Zagreb 1963. Str. 322, 8'.

Svojim dosedanjim pomembnim publicističnim delom je avtor dodal nov važen prispevek jugoslovanski etnokinetologiji. S svojim raziskovanjem je zajel eno izmed najzanimivejših in hkrati eno izmed etnično najpestrejših območij naše ljudske kulture.

Na to problematiko opozarja že v uvodu k poglavju »Plesovi istarskih Hrvata«, ki mu sledijo »Plesovi istarskih Talijana«. Pričakovali bi, da bodo sledili še »Plesi istrskih Slovencev«. Čeprav avtor večkrat omenja povezanost plesov med Istro in Slovenijo, ostaja nejasen obstoj slovenskih plesov tega območja. Zato bo marsikateri bralec opazil, da avtor ni pojasnil praznine na severu, ki jo kaže priloženi zemljevid Istre. Te težave seveda izhajajo iz buržoazne označbe etničnih območij, kar sem obrazložil že ob drugih prilikah.

V obeh navedenih poglavjih poskuša avtor dati zgodovinski pregled plesov, shemo prostorne strukture plesov, muzične sestavine plesov z uporabo instrumentov. V pregledu razvršča pleso po abecednem redu imen z dodajanjem razprostranjenosti in shem ritmične strukture, čeprav bi bila le-ta bolj primerna za osnovo preglednice. Nato navaja nekatere tekste k posameznim plesom, običaje s plesi in ustrezna verovanja ter probleme, povezane s terenskim zapisovanjem.

Največji del publikacije je odmerjen opisu »posameznih plesova istarskih Hrvata« in »istarskih Talijana«. Pri posameznem plesu navaja razširjenost plesa in nomenklature, komparativne opombe, zapisovalce ter terenske izvajalce. V analizi plesov so podane najprej melodije, nato pa sinoptično zapisi v sistemu dr. V. Zganca in v splošno znani kinetografiji po Labanu ter v ustrezni tekstni deskripciji. Nekatere kinetične pozicije posameznih plesov so ilustrirane tudi z ustreznimi slikami in fotografijami. Odlika tega skrbno pripravljene gradiva je tudi v tem, da je mnogim primerom dodanih tudi po več variant istega plesa. To je posebno razveseljivo pri primeru »balona«, kjer obsega gradivo čez 100 strani in bi lahko rabilo kot osnova za monografijo o tem najbolj značilnem istrskem plesu. Pravilna je avtorjeva domneva o pomenu označbe »balon«, saj se sklada tudi s slovenskimi dialekti tega območja. Zelo važna je ugotovitev, da se posamezni tipični kinetični elementi »balona« pojavljajo tudi v drugih plesih z drugačnimi imeni. Tudi glede tega je mogoče dobiti ustrezna potrdila v plesih slovenskega dela Istre. Izmed drugih 30 navedenih plesov istrskih Hrvatov jih je vsaj 20 znanih tudi med Slovenci.

Ob koncu publikacije je v »pogovoru« pojasnjen koreografski sistem dr. V. Zganca, dalje je navedena literatura, seznam krajev in pripovedovalcev, manj znanih besed in angleški »Summary«.

Teh nekaj pripomb naj pokaže, da gre za izvrstno publikacijo, ki bo mogla odlično rabiti tako raziskovalcem plesov Slovenske Istre kakor tudi vsakemu, ki se želi poglobiti v plesno bogastvo jugoslovanskega ljudstva.

Radoslav Hrovatin